

Kristiina Aalto

SELYn puheenjohtaja

Valtuuskunnan sääntömääräinen kevätkokous pidettiin jälleen Tuohilammella. Sää ei suosinut vaan räntää vihmoi koko ajan. Ei harmittanut istua luentosalissa!

Valtuuskunnan puheenjohtajan Marjut Laurikka-Routin avattua kokouksen kuultiin SLL:n neuvottelujohtaja Laura Lindholmin ja politiikkatoimialan johtaja Heikki Pärnäsen alustuksia ajankohtaisista asioista työmarkkinakentältä sekä sote-suunnitelmien nykytilanteesta.

Lindholm kertoi työmarkkinakeskusjärjestöjen esittävän, että nykyisten työ- ja virkaehtosopimusten voimassaoloa jatketaan 12 kuukaudella eli tammi-kuulle 2018. Tässä yhteydessä työ- ja virkaehtosopimuksiin ei tehtäisi palkkaa tai muita kustannusvaikutteisia työehtoja koskevia muutoksia. Vuosittaisen työajan pidentämistä 24 tunnilla suunnitellaan. Sitä voi olla vaikea sovittaa erilaisiin työaikamalleihin. Lomarahoja suunnitellaan leikattavan 30 %:lla. Kilpailukyky sopimuksen pitäisi olla valmis 31.5.16. Jos sitä ei synny, edetään syksyllä liittokohtaisiin neuvottelukierroksiin.

Sotessa on nyt suunniteltu kunnallisen puolen yhtiöittämistä, jotta se pystyisi kilpailemaan yksityis- ja kolmannen sektorin kanssa samoilla ehdoilla. Yksityiskohdat ovat vielä täysin auki. Suunnitelmissa uusiin malleihin mennään liikkeenluovutuksen periaatteella. Tässä kohtaa tulivat esille kysymykset mahdollisesta palkkahar-

SELYn valtuuskunnan kevätkokous Tuohilammella 22.–23.4.2016

monisoinnista uudistuksen yhteydessä. Aiemmin se on tarkoittanut, että tietyn ajan kuluessa (1–2 vuotta) palkat ovat nousseet korkeimman palkan tasolle. Nyt on kuitenkin ehdotettu, että palkat asettuisivat keskivaiheille. Tätä pitäneen ohjata lainsäädännöllä.

Lindholm otti esille myös työaika-asioita. HUS:ssa on pyritty sijoittelemaan säännöllistä työaikaa kello 16:n jälkeen. Lääkäriliiton suositus kuitenkin on, että tuon kellonajan jälkeen maksetaan vähintään päivystyskorvaus. Tilanne on nyt rauhoittunut, ja työaikaneuvottelujen tuloksia odotellaan. Asiaa seurataan. Jatkossa otetaan käyttöön sähköinen työajan seuranta ja työajan liukummat, mutta muuten sopimukseen ei saatane mitään ennalta määriteltyjä tarkkoja työaikoja, kun muillakaan palkansaajaryhmillä ei sellaisia ole.

SELYn valtuuskunnan varapuheenjohtaja, HUS:n pääluottamusmies Risto Avela käytti kommenttipuheenvuoron, jossa hän mietti erilaisia palkkausmalleja. On pohdittu sekä suoritepohjaisia että perinteistä palkkausmallia. Avela pohti tietynlaisen urakkipalkkauksen mahdollisuutta, esimerkiksi kokonaispalkkaa tietylle ryhmälle. Toinen pohdinnan kohde oli mahdollinen työaikakerroin: päivällä kerroin 1, illalla 2 ja yöllä 3. Ja kesällä voisi saada enemmän palkkaa? Silloin ei tarvitsisi miettiä viransijaisuusjärjestelmiä, ja pomot saisivat olla rauhassa lomalla.

Yhteisessä keskustelussa tuli esille toive saada erikoislääkärin palkkaukseen enemmän palkkaportaita. Entä jos Lääkärisopimus ei olekaan voimassa uuden sote-järjestäytymisen jälkeen? Jos olemme kaikki ammatinharjoittajia? Minkälaista kilpailua syntyy? Myydäänkö työtä

halvalla, laskevatko palkkiot? – Tällaisen jälkeen voisi kysyä, missä on laatu? Toisaalta kyseeseen voi tulla työsuhteisen VES, jolloin sopimusehdot pitää suunnitella tarkasti. Mietittiin, minkälainen sopimus maakunnan työntekijöille voisi tulla. Lääkäriliitto on sopijaosapuoli, mutta kuka on toinen? Onko se KT?

Heikki Pärnäsen kävi läpi Sipilän hallituksen viimeaikaisia sote-linjauksia. Johtava teema on valinnanvapaus, joka toteutuisi lähinnä perustasolla, vain soveltuvin osin erikoissairaanhoidossa. Sote-alueet tuottaisivat palvelunsa itse tai voisivat käyttää tuottamiseen yksityistä tai kolmatta sektoria. Valtio rahoittaisi palvelut, maakunnalle ei tulisi erillistä verotusoikeutta. Järjestämisvastuun on suunniteltu siirtyvän kunnilta itsehallintoalueille vuoden 2019 alussa.

Viimeisimmässä neuvottelussa 5.4. päädyttiin 5+7:ään ympärivuorokautisesti päivystävään sairaalaan: yliopistolliset sairaalat ja 7 keskussairaala. Neuvotteluissa päästiin yksimielisyyteen sote-yhteistyöalueista (ent. erva), joiden sisällä sote-alueet voivat sopia yhteistyöstä, sote-yhteistyöalueille ei tule erillistä hallintoa. Sote-yhteistyösopimuksen pitää olla tarkoituksenmukainen – valtioneuvosto voi tulla väliin, jos se ei sitä ole. Käyttöön otetaan myös kriisikuntamenettely, eli maakunta joutuu yhdistymään toiseen, jos tuotanto ei pelaa. Lisäksi on tarkoitus määritellä minimi, kuinka paljon yksityisen ja kolmannen sektorin tuotantoa maakuntatasolla on: tehdään palvelutuotantostrategia, ensisijaisesti neuvottelemalla. Pyrkimys on päästä aitoon monituottajamalliin.

Lauantaina oli sääntömääräisiä asioita ja pienryhmätyöskentelyä, jossa pohdittiin jäsen- ja vaaliasioita sekä keskus-

Jari Hartman

SELYn hallituksen jäsen

Nordiska Överläkare (NordÖL)-tapaaminen kokosi tänä vuonna pohjoismaiset SELYN sisärjestykset keväiseen Uppsalaan. Sää oli tyypillinen huhtikuulle: räntää ja aurinkoa. Vanhan yliopistokaupungin pitkä vapunvietto näkyi ja kuului. Isäntämme olivat valinneet kokouspaikaksi tuomiokirkon viereisen Villa Annan, joka joskus muinoin oli toiminut fröken Annan opiskelija-asuntona, mutta on nykyään ruuastaan kuuluisa varsin hieno hotelli. Paikalla oli edustajia Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Suomesta. Kokouskieleksi valikoitui ruotsi tai skandinaviska. Vuosi sitten Helsingissä käyttökieli oli englanti. Tanskalaiset kollegat kertoivat opiskelleensa koulussa ruotsia ja norjaa, mutta kovin paljon se ei puheessaan kuulunut. Onneksi yksi heistä osasi ruotsia, mikä helpotti meidän kaikkien ymmärtämistä.

Monet esille tuoduista aiheista vaikuttivat kovin tutuilta. Pieniä sairaaloita ja päivystyspisteitä halutaan sulkea. Tehokkuutta kaivataan lisää. Sähköiset

Pohjoismaiset erikoislääkärit tapasivat Uppsalassa 28.–29.4.2016

tietojärjestelmät eivät toimi. Norjalaiset olivat tyytymättömiä palkkaansa, koska se erosi kesimääräisen norjalaisen palkkatasosta niin vähän. Mallimaaksi nousi monesti Suomi, joka käyttää yhteistä rahaa vähiten terveydenhuoltoon – hinnalla että palkkatasomme on muita Pohjoismaita alhaisempi. Lisäksi vakuuteltiin ja perusteltiin yleistä käsitystä, että Suomen terveydenhuolto on selvästi Pohjoismaiden tehokkain. Kertoessani suunnittelusta sote-uudistuksesta ja hallintoreformista sain varsin ymmärtämättömiä kommentteja siitä, miksi Suomen pitäisi muuttaa mitään, kun asiat ovat niin hyvin.

Ruotsalaiset kertoivat tehokkuusselvityksestään keinoista, joiden avulla järjestelmästä saataisiin enemmän hyvää. Kaikkein tärkeimmäksi asiaksi mainittiin perusterveydenhuolto. Ruotsissa on yllättävän vähän yleislääkäreitä, joita tarvitaan lisää. Muita tehostamiskeinoja olivat sähköisten järjestelmien kehittäminen, työnjako eri henkilöstöryhmien välillä, hoitajien koulutus ja hallinnon kehittäminen. Avohoitoa on tarkoitus lisätä, lähetepakosta päästä eroon ja erikoislääkäreitä on määrä sijoittaa perusterveydenhuoltoon. Moni asia kuulostaa niin tutulta.

Tanskalaisten johdolla kävimme myös

läpi lausunto sähköisten sairauskertomusjärjestelmien kehittämisestä. Suomalaiset eivät ole olleet työssä mukana. Keskustelua herätti mm., että kansalaisen ja asiantuntijan toiveet poikkeavat varsin paljon toisistaan. Päädyimme siihen, että sairauskertomusteksti on kuitenkin ensisijaisesti ammattilaisten väliseen tiedonvaihtoon, koska pyrkimys selkkokielelle olisi käytännössä jopa mahdotonta. Monissa käytössä olevissa tietojärjestelmissä ei myöskään pystytty määrittämään, milloin tieto olisi kansalaisen käytettävissä, mistä saattoi seurata hankalia tilanteita.

Kaikissa maissa on salaisia klinikoita paperittomia varten. Keskustelimme lääkärin etiikasta hoitaa paperittomia potilaita erikoissairaanhoidossa. Kiireellisen ja välttämättömän hoidon raja voi olla häilyvä. Yhteinen mielipide oli, että lääkärin tehtävä on hoitaa tasapuolisesti kaikkia hoidon tarpeessa olevia.

Ensi vuonna Norja järjestää NordÖL-tapaamisen, jonka he haluavat pitää Huippuvuorilla. Islantilaisien kutsuminen mukaan herätti epäilystä yhteisen pohjoismaisen kielen löytymisestä. Englantia halutaan välttää. Tärkeämpää on kuitenkin se, että tulemme kaikki ymmärretyksi. Islantilaisetkin ovat tervetulleita.

telttiin erikoislääkärimäärien tarpeesta vuonna 2030. Jälkimmäisestä annetaan lausunto STM:lle. Seuraava valtuuskunnan kokous on syksyllä. Silloin voisi jatkaa pienryhmätyöskentelyä esim. siitä, miten sote saataisiin toimimaan. Yhtiöittämiskeskustelut ja vakuutusasiat voivat olla ajankohtaisia, riippuen kilpai-

lukuksopimuksen kohtalosta.

Kokouksen keskustelut ja ajatuksenvaihto olivat monipuolisia ja tuoreita. Ilmapiiri oli innostava, jälleen hallitus sai hyviä näkemyksiä ja evästyksiä loppuvuoden työskentelyyn.

(Alustukset, kooste ryhmätöistä ja keskustelusta sekä toimintakertomus

löytyvät SELYN valtuuskunnan ryhmäsi-
vuilta Fimnetistä.)

Hyvät kollegat kerätkäämme voimia ja ladatkaamme akkuja kesän kuukausina.